

18.11.2020

Høringssvar fra NOAH vedrørende: Implementering af engangsplastdirektivets bestemmelser om udvidet producentansvar og oprydningsansvar

---

Det er godt, at der sættes ind over for den omfattende plastforurening, og at der stilles krav til plastindustrien, om at de også skal tage et ansvar for den spredning af plast til omgivelserne, som sker, når plasten ikke er blevet udsorteret eller når plast henkastes i omgivelserne. Overordnet mener vi, at det må betragtes som et absolut minimum at stille industriens til ansvar for tilbagetagning samt for oprydningsomkostninger, men at dette ikke er tilstrækkeligt.

Det udvidede producentansvar for emballage skal få producenter til at fremstille emballage, der er velegnet til sortering og genanvendelse samt minimere emballage. Det er fine hensigter, som vi endnu ikke kan resultater af, selv om virksomhederne jo godt kunne udvise det samfundssind, at de begynder at indrette sig efter hensigterne, også før loven træder i værk.

Borgere bliver fortsat ladt i stikken, selv om de gerne vil bidrage til at nedbringe brugen af plast og til at den plast, de får gennem emballage, kan gå til genanvendelse. Dagligt står vi med emballage, der ikke kan sorteres pga. producenternes sammenblanding af materialer og/eller mangelfuld mærkning. Og alt for ofte står vi også med noget, der er overemballeret.

For at vi som borgere kan tage vores del af ansvaret med sortering er det også af betydning, at der er let tilgængelig information om, hvor i dette tilfælde den sorterede plast havner og hvad den anvendes til.

NOAH mener, at affaldsforebyggelse altid bør have forrang for indsamling og genanvendelse, og i den forbindelse mener vi der mangler tiltag, der kan mindske især engangsforbruget af plast. Derfor bør al engangsbrug pålægges afgifter, der er store nok til, at det minimerer forbruget.

Med primært udgangspunkt i de fire områder, der beskrives i høringsbrevet vil vi bemærke følgende:

Ad 1 Producentansvar for fiskeredskaber, der indeholder plast.

Fiskerierhvervet har hidtil ikke taget det fulde ansvar for at indsamle deres grej på sig, og det vil derfor naturligvis være helt utilstrækkeligt blot at pålægge producenterne, at de skal tage grejet tilbage efter endt brug. Det hjælper jo ikke, hvis grejet stadig ligger og flyder derude.

Et krav om, at industrien tilbagetager udtjente net, må derfor betragtes som et absolut minimum. Herudover bør der pålægges en klækkelig pant, der skal være stor nok til, at fiskerne tager deres grej op af havet, fjordene og søerne efter endt brug.

Ad 2 Producentansvar og oprydningens ansvar for drikkevarebeholdere og drikkebægre, der ikke er emballage.

Her må altså være tale om drikkevarer-to-go.

Forslaget om at producenterne skal sikre tilbagetagning og særskilt håndtering af produkterne lyder fint nok, men det bliver svært at gennemføre i praksis, for eksempel når det gælder den beskrevne udsortering af produkterne, når de er kasseret i offentlige indsamlingssystemer. Og hvis plastindustrien skal gøres økonomisk ansvarlig for oprydning af henkastet plastaffald samt udsorteringen i de offentlige indsamlingssystemer, må det forudsætte, at der skal sættes et stort bureaukratisk dokumenterings- og udregningsarbejde i gang for at finde ud af, hvor meget plast, industrien skal tage ansvar for. Hvem skal betale for dette udregningsarbejde? – og kan vi ikke forudse, at plastindustrien vil slå sig i tøjret, hvis de synes den andel, de skal betale for, er for stor?

Det ville jo være langt bedre helt at undgå engangskopper og –glas. Vi mener desuden, der er behov for at inkludere beholdere til varme og kolde retter.

Det er en indlysende god ide at understøtte trend'en med at kunderne selv medbringer beholdere af for eksempel stål ved indkøb af kaffe-to-go.

Lovgivning og myndigheder kan understøtte dette ved at sætte en mærkbar afgift på alle engangsbeholdere, herunder både dem til varme og kolde drikke og beholdere til varme eller kolde retter to-go. Sideløbende bør myndighederne indgå i det nødvendige arbejde med at finde ud af procedurer og arbejdsgange, der kan opretholde den gode hygiejne, når kundernes medbragte beholdere skal bruges.

Det er vigtigt, at også engangsbeholdere af 'bioplast' mv. er inkluderet i den kommende lov, og det er der heldigvis i lovtæksten taget højde for. Vi nævner det alligevel specifikt, fordi vi kan frygte, at industrien, catering-erhvervet og restaurationsbranchen vil lobbye kraftigt for, at beholdere af biobaserede materialer skal undtages for den kommende lovgivning.

Ad 3 Oprydningens ansvar for balloner, vådservietter og filtre til tobaksvarer.

Det er fornuftigt (som foreslået) at pålægge producenterne det økonomiske ansvar for de omkostninger, samfundet har i forbindelse med oprydning af henkastet affald fra produkterne samt indsamling af affald fra produkterne, der, når de er kasseret, ender i offentlige indsamlingssystemer.

Det indebærer dog de samme praktiske vanskeligheder med udsortering og dokumentation, som beskrevet under punkt to.

Igen: affaldsforebyggelse er bedre, og der er ingen grund til at f.eks. vådservietter skal være så billige, at de omkostningsfrit kan bruges til alle mulige unødvendige ting. Der bør lægges afgift på dem.

Myndighederne bør gennem oplysningskampagner gå i brechen for, at engangsklude erstattes af produkter, der kan vaskes og bruges mange gange – og for at hverken de eller balloner eller cigaretfilter henkastes på gader og stræder eller i naturen. Det er godt at lovteksten også stiller krav til producenter om at de skal påtage sig en oplysningsopgave over for borgerne. Men det er måske for meget at forvente, at producenter ligefrem skal arbejde for at substituere eller spare de plastholdige produkter væk.

Her bør de aktuelt allestedsnærværende mundbind inkluderes – også selv om brugen er pålagt af myndighederne. Vi håber selvsagt, at dette specifikke produkt hurtigt bliver historie.

Ad 4 Oprydningsansvar for visse emballager af engangsplast.

Et finansielt oprydningsansvar i forhold til henkastet affald vil naturligvis være på sin plads.

Vi er klar over at dette kun er et supplement til det udvidede producentansvar, som vi endnu mangler at se effekten af. Men der er vist også behov for en oplysningskampagne i forhold til borgerne. Blandt andet fordi en af følgerne af den øgede internethandel er, at de kommunale papirkurve ofte fyldes med pakkeemballage bestående af pap og plast. Det giver overfyldte skraldespande og dermed indirekte øgede mængder af plastaffald mm., der er henkastet i nærheden af en skraldespand og derfor ender med at blæse rundt i gader og stræder.

Venlig hilsen

Bente Hessellund Andersen / bente@noah.dk / 2929 4527